

26. september 2023

Vedlegg 1: Produsent, veterinær og rådgiver– roller og ansvarsfordeling

Generelt om forventninger, roller og ansvarsfordeling

Næringa stiller krav til sine produsenter om at det skal inngås avtale med kvalifisert veterinær om regelmessige dyrevelferdsprogram-besøk (DVP-besøk). Besøkene skal gjennomføres etter gjeldende retningslinjer og i et samarbeid mellom veterinær og produsent.

Hovedformålet med DVP-besøk er å sikre en kontinuerlig forbedring av velferden hos norske sauer og dokumentere status. Resultatet av besetningsgjennomgangen skal gi produsenten og veterinæren oversikt over eventuelle forbedringsområder og aktuelle helse- og velferdsfremmende tiltak. Forbedringsarbeidet i besetningen er avhengig av god og tydelig rådgiving fra veterinær.

I tillegg stilles det krav om at produsenter skal fullføre et kurs i dyrevelferd utviklet av Animalia i samarbeid med bransjen. Kurset skal gi grunnleggende kunnskap om atferd og velferd hos sau.

Retningslinjen er forpliktende for slakteri som tilslutter seg skriftlig. For å få god oppslutning om DVP sau, er det imidlertid av stor betydning at alle landbrukets organisasjoner profilerer programmet i sin kommunikasjon med både produsenter, veterinærer, revisorer i KSL og samfunnet for øvrig. Øvrige tilsluttede organisasjoner er Norsk Sau og Geit, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Produsentens rolle og ansvar

- Alle produsenter skal sørge for å fullføre det obligatoriske kurset “Atferd og velferd hos sau” (e-læring) innen fristen som er satt.
- Alle produsenter skal inngå en brukeravtale ved første innlogging i «Velferdsportal sau» (VPSau).
- Produsenten må opprette avtale med DVP-veterinær i VPSau, og bestille og gjennomføre besøk fra denne innen fristen som er satt. Både produsent og veterinær kan si opp avtalen med 30 dagers oppsigelsestid.
- Det er produsentens ansvar å tilrettelegge for at besøket gjennomføres på et tidspunkt der et representativt utvalg av sauene kan ses og vurderes.
- Produsent eller en representant for produsenten skal være tilgjengelig for veterinær under hele besøket.
- En del av besøket er basert på intervju og dialog med produsent, som har ansvar for å gi riktige opplysninger.
- Det er produsenten som har ansvar for å utføre nødvendige tiltak for å lukke eventuelle avvik (score 3) avdekket på besøket og beskrevet i besøksrapporten.
- Når eventuelle tiltak er utført må produsenten dokumentere dette ovenfor veterinær innen fristen, slik at avviket kan lukkes. Dokumentasjon på gjennomførte tiltak kan, avhengig av avvikets art, skje ved nytt besøk, bildedokumentasjon, telefonsamtale eller ved at rådgiver eller annen veterinær dokumenterer.
- Det er kun veterinær(er) produsenten har aktiv avtale med i VPSau som kan lukke avvik.
- Produsentens rådgiver(e) hos sin(e) varemottaker(e) har lesetilgang i VPSau.

Veterinærens rolle og ansvar

- For å bli registrert som DVP-veterinærer må veterinær ha gjennomført kurset “Dyrevelferdsprogrammer og veterinærens rolle” (e-læring) utviklet i regi av Animalia i samarbeid med bransjen og veterinærforeningen. Sentrale elementer i kurset er hensikt, rolleforståelse, avtaleverk, fordeling av ansvar, habilitet, taushetsplikt og etiske utfordringer. Videre dreier kursene seg om innhold i veterinærbesøket, dokumentasjon, avvik og oppfølging, samhandling og kommunikasjon samt en del grunnleggende om dyrevelferd og dyrebaserte velferdsindikatorer.
- Animalia kan gi dispensasjon fra kravet om DVP-kurs i særlige tilfeller, f.eks. der produsent ellers ikke har tilgang på veterinær som har tatt slikt kurs.
- Det er ønskelig at veterinærer også etterutdanner seg innen dyrevelferd gjennom å ta andre kurs, men det erstatter ikke bransjens krav om gjennomføring av DVP-kurs. Animalia vil ikke kunne foreta vurdering eller godkjenning av andre kurs enn bransjens eget e-læringskurs.
- Alle veterinærer skal inngå en brukeravtale ved første innlogging i «Velferdsportal sau» (VPsau).
- Veterinær må svare på avtaleforespørsler fra produsenter i VPsau. Det er kun produsenter veterinæren har aktiv avtale med det kan gjennomføres DVP-besøk hos. Både produsent og veterinær kan si opp avtalen med 30 dagers oppsigelsestid.
- Når veterinær gjennomfører besøk, vil følgende forutsetninger ligge til grunn:
 - Veterinæren må ha god kjennskap til gjeldende lover og forskrifter.
 - Veterinæren må sammen med produsent gjennomføre besøk i henhold til bransjeretningslinjer for DVP sau, veileder for DVP-besøk og dette vedlegget.
 - Der det er tilgjengelig nøkkeltall, ønskes det at veterinær har satt seg inn i disse og bruker disse dataene til å utføre et mer målrettet besøk.
 - Veterinær må oppsummere besøket sammen med produsent, slik at det er størst mulig grad av enighet om innholdet i rapporten. Dersom uenighet oppstår, har produsent mulighet til å sende klage ihht vedlegg 3: Klagesaksbehandling. Uenigheter bør dokumenteres av veterinær i kommentarfelt i rapporten. Veterinær kan kontakte brukerstøtte for å diskutere forholdet.
 - Veterinær skal registrere besøket og eventuelle avvik i VPsau så snart som mulig og uten unødig opphold.
 - Det er DVP-veterinærens ansvar å vurdere dokumentasjon på utførte nødvendige tiltak og lukke avvik i VPsau. Lukking av avvik skjer på bakgrunn av produsentens opplysninger. Det er bondens ansvar at opplysningene er riktige.
- DVP-veterinæren kan ikke gjennomføre besøk eller registreringer i dyrehold hvor vedkommende har eierskap eller andre nære bånd (ektefelle, partner, foreldre, søsken, barn, svogerskap) til dyreholdet.
- Veterinæren har alltid varslingsplikt til Mattilsynet ved alvorlige brudd på regelverk som omhandler dyrevelferd.
- Dersom det blir kjent at veterinærer ikke gjennomfører besøk og registrering av besøk i hht. denne retningslinja og/eller ikke driver praksis i hht. gjeldende forskrifter og regelverk kan Animalia fjerne vedkommende fra lista over DVP-veterinærer.

Rådgivers rolle

Rådgivere hos varemottaker har lesetilgang til besøksrapporter hos sine produsenter i VPsau.

KSLs rolle og plikter

KSL er næringens viktigste verktøy for å sikre etterlevelse av regler og forskrifter gjennom årlig egenrevisjon og ved tredjeparts-revisjon fra KSL-revisorer. KSL vil motta liste over innrullerte produsenter i tillegg til informasjon om overordnet årsak dersom DVP sau ikke er etablert. De vil gjøre denne statusen tilgjengelig på produsentens påloggingsside i KSL. Dersom en frist i DVP sau er oversittet med mer enn 45 dager skal KSL-status endres til ikke-godkjent.

Animalias og varemottakeres rolle og plikter

Beskrevet i BRL.